

**DYRENES
BESKYTTELSE**

København, den 17. marts 2022

Kære fødevarer- og landbrugsminister Rasmus Prehn

Den forfærdelige krig i Ukraine påvirker også fødevarersektoren. Ukraine og Rusland er to af verdens største eksportører af korn, der tilsammen står for over en fjerdedel af verdens eksport af hvede¹. Som konsekvens af krigen er hvedepriserne nu på himmelflugt. Det rammer særligt de lande i Nordafrika og Mellemøsten, som er afhængige af at importere hvede fra regionen, men krigen i Ukraine kommer også til at betyde stigende priser på en lang række andre basisfødevarer globalt. Det er dog vigtigt at slå fast, at der ikke umiddelbart er udsigt til, at vi i Europa kommer til at mangle fødevarer til konsum.

Situationen afslører nogle grundlæggende udfordringer i vores fødevarer system, som det er nødvendigt at sætte ind for at løse, hvis vi skal undgå en endnu større katastrofe i form af underernæring og hungersnød i verdens fattigste lande, samt social uro og protester, der kan udvikle sig til flere alvorlige konflikter.

En række medlemslande og repræsentanter fra Europa-Parlamentet har for nyligt meldt ud, at EU's brakordning og andre grønne tiltag på landbrugsområdet bør sættes på pause. Krigen i Ukraine øger behovet for flere fødevarer, lyder det, og nu foreslår de at sænke ambitionerne i EU's Farm-to-Fork-strategi. Dette vil ikke blot være et enormt tilbageskridt i EU's indsats for klima og biodiversitet. Det vil på længere sigt forværre situationen.

¹ I 2020 stod Rusland for 18,7 pct. af den globale eksport af hvede, mens Ukraine stod for 9,1 pct. i samme periode. Til sammenligning stod EU-landene samlet for 30,6% af den globale eksport af hvede, mens de importerede 16,6 pct. af verdens totale hvedeeksport. FAOSTAT 2020 data.

Der skal derfor lyde stor ros for, at du har meldt klart ud, at den danske regering ikke vil være med til at tilsidesætte EU's Farm-to-Fork-strategi og sætte grønne tiltag i landbruget på pause som reaktion på krigen. Vi vil gerne gøre det helt tydeligt: En tilsidesættelse af strategien, vil kun forværre situationen. Det vil resultere i større afhængighed af kunstgødning, der i høj grad importeres fra Rusland, øge efterspørgslen på gas til produktion af gødning i EU samt kunne udpine landbrugsjorderne yderligere med en resulterende reduktion i udbytte på længere sigt. Det er der ikke behov for. Tværtimod. Der er behov for at gøre produktionssystemet langt mere robust og uafhængigt af foderimport, kunstgødning og gas fra Rusland. Dette er præcis hensigten med Farm-to-Fork-strategien.

Således deler vi din betragtning, at krigen i Ukraine tværtimod understreger behovet for at sætte turbo på den grønne omstilling. Vi må ikke lade naturen og klimaet betale prisen for krigen i Ukraine, det vil kun skade produktiviteten og dermed også fødevarer sikkerheden på længere sigt.

Vi opfordrer dig indtrængende til på Rådsmødet med EU's landbrugsministre samt i dansk landbrugs- og fødevarerpolitik at arbejde for følgende punkter, der både vil styrke den grønne omstilling og forebygge fødevarer mangel i lande i bl.a. Nordafrika og Mellemøsten:

1) Omstilling til færre landbrugsdyr og mindre produktion af foder: 70-80 procent af den danske kornproduktion bruges til foder til landbrugsdyr.² Der er brug for at introducere klare incitamenter, der kan sætte gang i en omstilling af landbrugsproduktionen til færre dyr og mindre foderproduktion, så vi kan frigøre korn og landbrugsjord til fødevarer, der kan bidrage til at afhjælpe fødevarer krisen blandt verdens fattigste og gøre os mindre afhængige af foderimport. Vi kan producere mad til flere mennesker, hvis vi på en større del af landbrugsarealet dyrker menneskeføde i stedet for foder til dyr.

Der bør skrues op for den danske satsning på plantebaserede fødevarer, som er skudt i gang med etableringen af Plantefonden, og der bør tages initiativ til at sikre sammenhæng mellem produkters aftryk på bæredygtighed og pris, så de mest belastende produkter bliver de dyreste.

2) Omstilling af kostvaner: Der er samtidig behov for en ændring i forbrugeradfærd både i Danmark og i Europa. Ligesom vi nu opfordres til at skrue ned for gassen og for temperaturen i stuen, bør vi også opfordres til at skære ned på forbruget af kød og spise mere plantebaseret. Og der bør iværksættes politiske tiltag, der støtter op om denne omstilling af fødevarerforbruget. Det vil gavne både klima og sundhed, samtidig med at det mindsker vores afhængighed af foderimport fra bl.a. Rusland.

3) Økologisk dyrkning: Både Danmark og EU har målsætninger om at øge det økologiske areal. Da økologisk produktion ikke er afhængigt af kunstgødning, vil en hurtigere omlægning af landbrugsarealer til økologiske dyrkningsmetoder lette presset på denne knappe ressource og bidrage til, at EU hurtigere kan gøre sig uafhængig af import af russisk gas og kunstgødning. En acceleration af omlægning til økologi vil derfor kunne styrke uafhængigheden af russiske ressourcer.

² Typisk bruges 70-80 pct. af den samlede danske kornhøst til foder ifølge Danmarks Statistik. <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=23240>

4) Biobrændstof: Et tiltag, der forholdsvis hurtigt vil kunne frigøre landbrugsjord til fødevareproduktion, er et øjeblikkeligt stop for biobrændstof produceret af fødevareafgrøder og foder, dvs. første generations biobrændstof.

Med venlig hilsen

Mads Flarup Christensen, generalsekretær, Greenpeace

Claus Ekman, direktør, Rådet for Grøn Omstilling

Rune-Christoffer Dragsdahl, generalsekretær, Dansk Vegetarisk Forening

Louise Køster, forperson, Økologisk Landsforening

Frederik Madsen, sekretariatschef, Plantebranchen

Britta Riis, direktør, Dyrenes Beskyttelse

Egon Østergaard, formand for DOF BirdLife

Gitte Buchhave, direktør, World Animal Protection Danmark

Maria Reumert Gjerding, præsident, Danmarks Naturfredningsforening

Gry Bossen, fungerende kommunikationschef, Verdens Skove